

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XII. De Ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

XII. Ad alteram Quæstionem respondetur, spectato Jure communi, & ordinariè ac generatim loquendo, ad tractatus, vel alios quosvis actus Collegij, seu Universitatis, v.g. si statutum sit faciendum, non sunt necessariò vocandi absentes, vel expectandi, ut docet *Gl. Communiter recepta in c. 2. V. Ipsorum de Testib. in 6. Abb. in c. 1. num. 15. h. t.* Excipitur primò, quòd in Electione Prælati, etiam absentes, si commodè vocari possint, vocandi sunt, c. *Quia propter; 42. de Elect. Gl. jam cit. & Abb. cit. loc.* Secundò, si negotium arduum sit, seu magni momenti, & periculum non sit in mora, *Gl. margin. lit. B. in cit. c. 2. de Testib. in 6. Abb. in cit. c. 1. num. 15. h. t.* licet quidam contrarium sentiant. Sed hoc saltem securius est, ut nimirum in rebus valde arduis, etiam absentes, quatenus fieri potest, vocentur, ut tradit

Laym. in c. ult. num. 3. de majorit. & obed. Tertiò, si quod decernendum est, tendat in singulare præjudicium absentium: tunc enim præsentibus nihil statueri possunt, licet duæ partes sint præsentibus, Gl. in cit. c. 1. V. Constitutum; h. t. Abb. ibid. n. 15. nam ex recepta doctrina Glossæ in c. Cum omnes; 6. V. Constitutum; de Constitut. si quid statuendum sit, quod tendat in præjudicium singulorum, sive agatur de juribus non Universitatis, quæ congregata non est, sed singulorum propriis: tum non sufficit consensus majoris partis, sed omnes consentire, est necesse, arg. l. Perfundum; 11. ff. de servitut. præd. rustic. Quatò denique, si ex consuetudine legitimè præscripta etiam absentes vocari debeant, arg. c. ult. de consuet. Laym. in cit. diff. de rer. Eccles. alien.

Thef. 16.

TITVLVS XII.

UT ECCLESIASTICA BENEFICIA, SINE DIMINVTIONE CONFERANTVR.

Postquàm actum est in præcedentibus Titulis de Beneficiis, eorùmque collationibus, & num conferri, & an ea Prælati conferre possit sine Capitulo, & quomodo Capitulum ea conferre, vel alia negotia tractare debeat: nunc subjicitur iste Titulus, in quo generalis Regula, seu Doctrina traditur, quòd Beneficia Ecclesiastica integrè, & sine diminutione conferri debeant. Sumitur autem hîc verbum collatio, seu conferre generaliter, prout comprehendit etiam præsentationem, institutionem, & quamlibet aliam provisionem Beneficii, ut notat *Garcias p. 1. de Beneficiis c. 6. n. 32.*

§. I.

Quomodo Beneficia sine diminutione sint conferenda?

I.

DE hoc agitur in c. *Ut nostrum unico; h. t.* ut explicat *Glossa magna ibidem, junctâ Additione.* Postquàm intellexit Papa Innocentius III. quòd Cancellaria Ecclesiæ Mediolanensis vacaverit, ultra annum, ideòque potestas illam conferendi ad Sedem Apostolicam sit devoluta: mandavit, ut eæ personæ conferretur. Cùm autem Archiepiscopus varia, imò contraria allegaret, quòd nimirum Cancellariam non contulerit alicui, postea verò assereret contrarium, quòd illam contulerit Clerico H. reservatis sibi fructibus. Papa ipsi Archiepiscopo onus probationis, super tribus articulis imposuit. Primò, quòd Cancellariam personæ idoneæ contulit: Secundò, quòd modo Canonico: Tertiò, quòd tempore competente. Nam

cùm Archiepiscopus Cancellariam Clerico H. occultè contulerit, ideòque collatio suspicionem non careat, & elapso anno, nullus Cancellarius compereretur, iuxta præsumptio erat, collationem Cancellariæ ad Papam esse devolutam, juxta statuta Concilij Lateranensis (in c. 2. *supr. de Concess. præb.*) ideòque ab ipso statim conferri potuisse, non enim potest Papa de occultis divinare: quare ob hanc præsumptionem, ac præsertim etiam quia Archiepiscopus prius responderat, se Cancellariam non contulisse (licet aliàs actore non probante, reus conventus, etsi nihil præstiterit, absolvi debeat) tamen hæc facultas probandi collationem legitimè factam esse, ipsi Archiepiscopo concessa, non debet censi gravamen injustum, sed potius gratia: nec ex malitia, sed benignitate profecta. Item quòd etiam de modo collationis Canonico Papa ab Archiepiscopo probationem exigeret, ipsemet dedit causam, quia sæpe per litteras Papæ significavit, ac demum per testes probavit, quòd Cancellariam contulerit, retentis sibi proventibus: ideòque Papam ex debito officij sui inquisitionem fieri mandasse. Omnibus igitur diligenter exami-

examinatis, Archiepiscopus in tribus fuit culpabilis reperiens. Circa contrarietatem responsi, quia non debuit ulli, praesertim S. Pontifici, ex certa scientia contraria respondere: circa carnalitatem animi, quia non ex affectu carnali, sed iudicio disaceret debuisse Officium, & Beneficium Ecclesiasticum personae magis idoneae conferre: ac denique circa inhonestatem facti, quia non est licitum ex quacunque pactioe, seu conventionione, aut sub modo, seu praescripto tenore (quia modus acqui- pollet conditioni, ideoque sicut conditio, ita modus Simoniam inducit, *Gl. hic V. Sub modo*) nudum Officium Ecclesiasticum conferre, & sibi proven- tus retinere, cum in Concilio Lateranensi sub Alexandro III. (relato in c. *Prohibemus* 7. de censib.) prohiberetur sit, ne quis conferendo Ecclesiasticum Beneficium, partem aliquam proventuum suis usibus aut commodis retinere praesumat; & alibi cau- tum reperiatur (*c. ult. caus. 1. q. 3. c. Majoribus*; 8. c. *Vacante*; 26. c. *Cum causam*; 36. de praebend.) quod Ecclesiastica Beneficia sine diminutione con- ferri debent. Quamobrem hic distinguendum est, an qui confert spirituale Beneficium, proventus tus ipsius ante collationem perceperit, nec ne? Si enim ipse eos non percepit: sed alius, & ex colla- tione consequatur (appositae scilicet in illa pactio- ne, *Gl. hic V. Consequatur*) ut ipse percipiat pro- ventus, non est dubium pravitatem Simoniae in- tervenire. Sin autem ante collationem ipse con- ferens perceperit proventus, tum iterum distin- guendum est, num Collator prius, sive ante colla- tionem statuerit, seu convenerit, (cum Capitulo suo, non cum eo, cui conferendum est Beneficium, *Gl. fin. hic*) ut pro iusta & necessaria causa, proven- tus ad tempus ipsi retineantur: An vero conveniat cum eo, qui Beneficium accepturus est, vel cum mediatore aliquo, ut Beneficio illi collato, reti- neat ipse Collator, sive percipiat proventus illius: prius illud licitum censeri debet, non item poste- rius, ne via aperiatur ijs, qui Simoniacam pravi- tatem fatagunt palliare. Hactenus Innocentius III. in c. c. unic. h. t.

II. Pro explicatione hujus cap. Notandum primo. Et si actore non probante, reus absolvendus est, licet nihil praestiterit, sive innocentiam suam non ostenderit: ratione tamen praesumptionis contra reum transfertur interdum onus probandi in ipsum, ut patet ex hoc cap. in quo Archiepiscopo impositum est onus probandi propter praesumptionem, quae ex collatione Beneficii occulte facta, orta fuit contra ipsum, ideoque probare debuit, eam canonicè & legi- mè factam fuisse, *Gl. hic V. Actore non probante*, ubi plures exceptiones adfert, de quibus suo loco.

Notandum secundò. Occulta collatio Beneficii suspecta quidem est, & praesumitur illegitimè facta, quia in his, quae clandestinè & secretò fiunt, praesumitur fraus, *Barb. hic nu. ult.* non tamen est irrita talis occulta collatio; quia nullo jure reperitur expressum, quod collatio Beneficii debeat palam, seu publicè fieri, sicut statutum est de Electione in Eccle- sijs Cathedralibus, & Regularibus, quod debeat pub- licari, aliàs non tenet, c. *Quia propter* 42. h. t. *Gl. hic V. Occulta*.

Notandum tertio. Collator Beneficii non po- test, nec debet retinere redditus, vel aliquam partem reddituum, & si in collatione de eo paciscatur cum eo, cui confert Beneficium, committit Simoniam; quia ex pacto accipit aliquid temporale pro re spiri- tuali, *Abb. hic n. 14.* Verum si Episcopus, cum con- sensu Capituli, non ex pacto, sed per auctoritatem, & potestatem suam ordinariam, partem aliquam redi- tum Beneficii vacantis, ob justam & necessariam causam, subtrahat, sibi que ad tempus reservet, etiam si id in ipsis Episcopi conferentis commodum aliquo modo cedat, v. g. ad solvenda debita Episco- patûs contracta, nomine Ecclesiae, & non suo priva- to nomine, id per se & sponte naturâ Simoniacum non est, ut tradit *Abb. hic n. 15. & 20.* Sic Papa so- let exigere Annatas, seu fructus primi anni ex Prae- laturis, quae ab ipso Papa confirmari debent.

III. An autem, spectato Jure communi, Epi- scopus possit ex iusta causa reservare sibi ad tempus integros redditus Beneficii vacantis, dubitatur? Affir- mat *Gl. fin. hic Innocent. ibid. num. 6. & 7. Hostiens. in summa eod. §. Quamvis autem Beneficia, & alij apud Barb.* quia Episcopus potest cum Capitulo, ex iusta causa Dignitatem vel Beneficium omnino exingue- re, ergo multò magis ad tempus retinere sibi redditus illius. Neque obstat c. *penult. de V. S.* ubi per privi- legium Papae concessum fuit, ut fructus Beneficio- rum in Diocesi sua vacantium ad solvenda debita Ecclesiae, per biennium sibi retinere, ac percipere possit, quod privilegium necessarium non fuisse, si jure communi id Episcopis licitum esset. Nam respondent Dd. cit. Licet requiratur privilegium Pa- papae, si omnium Beneficiorum fructus in Diocesi re- serventur Episcopo, quia ea interim vacant, si omni- um Beneficiorum redditus retineantur: non tamen tali privilegio opus est, si pars fructuum reservetur ex uno, vel pluribus Beneficiis vacantibus, & Benefi- cium conferatur. Vel etiam dici potest, privile- gium in casu cit. c. *pen.* esse impetratum à Papa so- lum ad majorem securitatem, aut quia Capitu- lum Episcopo contradicebat, ut in simili tradit *Abbas in c. Cum olim 6. de consuet.* Neque etiam obstat *Clement. 2. de reb. Eccles. non alien.* ubi per- mittitur Episcopo, ut unire possit Beneficia, cum consensu Capituli, ita tamen, ut suae vel Capitu- li Mensae non uniantur; Nam ibi est sermo de per- petuis unionibus Ecclesiarum vel Beneficiorum, ideoque non debet id extendi ad reservationes fru- ctuum Beneficiorum ab Episcopo ad tempus factas, *Barb. c. l.*

IV. Contrarium tamen tenet valde probabi- liter *Abb. hic n. 20.* videlicet spectato jure communi, id non esse licitum Episcopis, sine privilegio, vel li- centiâ Papae, arg. *Rubric. hujus Tit. & c. ult. caus. 1. q. 3. item arg. cit. Clem. 2. de reb. Eccl. & c.* ubi perpetua u- nio Beneficiorum facta Mensa Episcopali, vel Ca- pitulari prohibetur Episcopo, etiam cum consensu Capituli; quia Episcopus auctoritatem praestaret in proprio facto, seu in proprio commodum, *Gl. ibidem V. Mensa suae*: quae ratio etiam locum habet in unione temporali, vel in reservatione fructuum Beneficii facta ab Episcopo ad tempus, alioquin posset

posset Episcopus fraudem committere, post tempus illud elapsum, renovando temporalem unionem, vel reservationem, & sic indirectè illam facere perpetuam, ut notat *Abb. ibid.* Quare licet Episcopus, cum Capitulo, possit statuere, ut redditus, vel pars reddituum Beneficiorum vacantium ad tempus referrentur in utilitatem Ecclesiæ Cathedralis, v. g. pro Fabrica, vel ad solvenda debita nomine Ecclesiæ contracta, juxta *cit. c. unic. h. t.* dummodò Beneficium, cui fit detractio, redditibus abundet, *Laym. l. 4. tract. 2. c. 18. n. 4.* non tamen statuere potest Episcopus, ut referrentur in utilitatem suæ Mensæ, vel Capituli; quia auctoritatem præstaret in proprio facto. Nec refert, quod in casu *cit. c. unic.* Archiepiscopus reservavit fructus Cancellariæ usibus suis: nam quod postea dicitur in §. *Unde credimus Verfic.* si verò, non est referendum ad factum illius Archiepiscopi: sed ibi generalis regula traditur, an: & quando possit Episcopus retinere fructus Ecclesiæ, vel Beneficij vacantis: & dicitur, quod ob justam, & necessariam causam id possit, non est autem justa causa, ut retineat in utilitatem propriam, ne in proprio facto auctoritatem præstet, licet alioquin causa secundum se esset justa, *Abb. hic n. 20.* Neque etiam obstat, quod Tutor possit emere rem pupilli, dummodò id palam faciat, *l. Pupillus; §. S. Sanè, ff. de auctor. Tut.* ergo potest quis auctoritatem præstare in facto proprio contra *Clem. 2. de reb. Eccles. &c.* Nam id verum est in contractu oneroso, seu non gratuito, ut est venditio, quæ palam fit, tunc enim cessat suspicio contra Tutorem: secus est in donatione gratuita, cujusmodi est collatio Beneficij, de quo sermo est in *cit. Clement. 2.* ibi enim semper est suspicio fraudis, si fiat in utilitatem propriam, *Abb. c. l.*

Similiter Episcopus, cum Capitulo, statuere potest, ut certa pars fructuum primi anni ex Beneficiis in Diocesi vacantibus applicetur ad Fabricam Ecclesiæ Cathedralis, si urgeat necessitas ejus reparanda: non tamen potest, etiam cum Capituli consensu, statuere, ut primi anni proventus suæ Mensæ applicentur; quia auctoritatem præstaret in facto proprio, idèque in hoc casu ad S. Pontificem recurri debet, ut docet *Joan. Andr. in c. Si propter; 10. num. 5. & ibid. Laym. n. 2. de rescript. in 6.* Idque procedit, spectato Jure communi: nam in quibusdam Ecclesiis Germaniæ adhuc hodie consuetudo viget, ut annuatæ, seu primi fructus anni, vel potiùs moderata eorum pars reservetur Episcopo, ad ejus proventus augendos, ut refert *Laym. c. l. 4. tract. 10. c. ult. §. 5. num. 46.* qui etiam addit, non satis constare, num per Concilium Tridentinum *Sess. 24. c. 14. de ref.* hujusmodi primorum fructuum subtractio ex vacantibus Beneficiis simpliciter sit prohibita: an verò tantum, ne ita accipiantur, ut Simonia speciem habeat, quasi pro collatione aut institutione accipiantur.

V. Cæterum huc pertinet illa Quæstio, quando Beneficia Ecclesiastica diminui, vel etiam omnino extingui possint? Resp. ob tenuitatem reddituum, si illi notabiliter decreverunt, possunt ab Episcopo, cum consensu Capituli Beneficia Ecclesiastica sive numerus præbendarum diminui, vel etiam omnino supprimi, & extingui, prout sumitur ex *c. Cum accessissent; 2. de Constit.* licet etiam,

ob reddituum notabile augmentum, potest Beneficiorum & Præbendarum numerus augeri, *Abb. ibid. num. 2. & 4.* Ratio est, quia tot Canonici, & Ecclesiæ Ministri institui debent, quot ex redditibus decenter sustentari possunt, ut habetur in *c. 1. de instit. sui. c. ult. junctâ Gl. V. juxta Facultates; de V. S.* cum ergo talis Præbendarum diminutio SS. Canonibus sit consentanea, non prohibetur Episcopo cum consensu Capituli, eam facere, ut docet *Gl. in c. Ex parte; 10. V. Diminui; h. t. Innocent. in cit. c. Cum accessissent; n. 2. Jo. Andr. ibid. n. 2. Imola n. 4. & Abb. nu. 4. Laym. in c. Cum M. 9. n. 1. de Constit.*

VI. Excipitur primò, ut dignitas in Ecclesia extinguatur, requiritur insuper auctoritas Papæ, juxta *Gl. in cit. c. Cum accessissent; V. Confirmatum*, quod verum est, si secundum Jus commune Canonicum, talis dignitas in Ecclesia esse debeat, ut colligitur ex *cit. c.* quia inferiores Papæ non possunt statuere contra Jus commune Ecclesiasticum, *Laym. in cit. c. Cum accessissent; num. 2.* Quod si nova dignitas à Papa instituta, vel pro bono alicujus Ecclesiæ confirmata sit, non potest illam deinde tollere Episcopus, sine ejusdem auctoritate: extra hos verò casus, potest Episcopus cum Capituli consensu, etiam dignitatem ex justa causa extinguere, ut post *Gl. in Clement. 2. de reb. Eccles. non alien. V. Vacabat*, docet *Joan. Andr. in cit. c. Cum accessissent, num. 19. & Laym. cit. c. 8. n. 2.*

Excipitur secundò, si Beneficia, seu Præbendæ, non ab Episcopo, vel Capitulo: sed ab alio sint fundata, tunc enim sine talis Patroni consensu, supprimi, aut diminui non possunt: præterquam si necessitas id exigat, tum enim si Patronus requisitus consentire nolit, etiam eo invito, diminutio Beneficij fieri potest; nam Patronus non potest impedire magnum bonum Ecclesiæ, *Abb. in cit. c. 8. nu. 5. & Laym. in c. Cum M. 9. n. 2. except. 1. de Constit.*

Excipitur tertio, quod nec Beneficia supprimi, vel diminui possint ab Episcopo, cum consensu Capituli, si id cedat in commodum utriusque, quia bona communia habent, sed tunc ad Superiorem Archiepiscopum, vel Papam recurrendum est, ut is consentiat; quia Episcopus, vel Capitulum in proprio facto auctoritatem præstare non potest, juxta sæpe *cit. Clement. 2.* Sin autem bona Episcopi, & Capituli sint divisa, sicut plerumque esse solent, tunc potest Episcopus ex justa causa Beneficium extinguere, aut præbendas minuere, in commodum Capituli, aut Fabricæ, & si fortè per accidens, & indirectè Episcopus inde commodum ferat, *Abb. in cit. c. Cum accessissent; n. 5. & Laym. in cit. c. Cum M. 9. nu. 2. in except. 2. de Constit.*

Excipiunt communiter quartò: nisi numerus Præbendarum juramento sit confirmatus, cum clausula irritante: tum enim non potest mutari, vel minui, propter periculum perjurij, *Abb. in cit. c. Cum accessissent; num. 4. & alij.* Verum juramentum de certo numero præbendarum, vel Canonicorum servando, intelligi debet, si res in eodem statu permaneat: non autem si notabiliter mutata sit, nam tunc, non obstante tali juramento; quia v. gr. redditus notabiliter imminuti sunt, mutatio fieri potest, & numerus Canonicorum, & Præbendarum diminui, sicut

hinc etiam augeri, auctis redditibus, dummodo augmentum vel decrementum existimetur stabile futurum; *Laym. c. l. n. 4. except. 3.*

§. II.

De Pensionibus, per quas diminuantur redditus Beneficiorum.

De pensionibus nullus extat Titulus in Jure Canonico, in variis tamen locis sparsim hinc inde de illis agitur, & ad Tractatum de Beneficiis propter magnam affinitatem, quam cum illis habent, pertinent; idcirco illis hoc §. agemus.

VII. Quæritur primò, quid sit pensio, & quomodo à Beneficio distinguatur? Resp. pensio, prout hic accipitur, est jus percipiendi fructus ex alieno Beneficio, prout definit *Less. l. 2. de justit. c. 34. nu. 301.* vel ut explicatius alijs, est certa portio ex alieno Beneficio Ecclesiastico ad tempus justà de causa detracta, & separata, *Azor. p. 2. l. 8. c. 5. q. 1. Laym. l. 4. tract. 2. c. 18. n. 1.* Dicitur primò certa portio, quia est pars quædam de redditibus Beneficij detracta, & alteri assignata, adeoque jus quoddam per se distinctum, & separatum à Beneficio, sicut usufructus à proprietate separatus est, prout colligitur ex *c. Quamvis 3. 4. ibi: eis non in pensione, sed in Beneficiis Ecclesiasticis tantum volumus provideri, de præb. in 6. & ex Concilio Trident. Sess. 21. c. 2. de reformatione ubi deciditur, quod possit quis ordinari ad Titulum Beneficij Ecclesiastici, non item ad Titulum pensionis, nisi necessitas, vel commoditas Ecclesiæ aliud suadeat, prout Episcopus judicaverit. Nec obstat, quod pensio loco Beneficij subrogatur, subrogatum autem sapit naturam ejus, cui subrogatur: non tamen eandem qualitatem habet cum illo, ut patet ex patrimonio, quod subrogatur in locum Beneficij ad Ordines suscipiendos, *cir. c. 2. & tamen Beneficium non est, Castro Palao tract. 13. dist. 1. punct. 1. §. 1. num. 5.* Dicitur secundò, ad tempus, quia pensio in hoc à Beneficio distinguitur, quod Beneficium sit sæpè naturâ perpetuum, nam Beneficiarij morte, aut renunciatione non finitur: sed vacat, ita, ut alteri conferendum sit. At verò pensio ad tempus confertur, videlicet ad vitam pensionarij, per cujus mortem, vel renunciationem (quæ etiam sine superioris auctoritate fieri potest) omnino extinguatur, sicut usufructus morte usufructuarij, §. *Finitur Instit. de usufructu*: nunquam autem vacat, ita, ut alteri conferri debeat: quamvis ex causa nova pensio Beneficio imponi potest, & denud alteri assignari, *Azor. c. l. & Laym.* Verùm Papa ex plenitudine potestatis constituere potest, ut pensio sit perpetua, & de uno ad alterum transferatur, *Less. c. l. num. 108. & Laym.* Dicitur tertio, ex justa causa, tum quia, cum jure communi statutum sit, ut Beneficia sine diminutione conferantur, *c. in h. r.* non possint fructus Beneficij, sine justa causa, diminui, sive alteri assignari loco pensionis: tum quia, cum pensio sit quædam servitus imposita Bene-*

ficio, & onus quoddam, per quod gravatur Beneficiarius, idcirco sine justa causa constitui non potest, *Azor. c. l.*

Cæterum nomine pensionis hic definita non comprehenditur illa, quando ex Beneficio pingui certa portio fructuum detrahatur, & alicui in Titulum Beneficij perpetui conceditur, v. g. perpetuæ Vicariæ aut Commendæ, talis enim portio propriè dicti Beneficij rationem habet, ut notat *Azor. cit. loc. q. 5. Garc. p. 1. de Benefic. c. 5. n. 164. Laym. c. l.* Aliæ autem pensiones, sive dentur in stipendium laboris aliquo officio fungentibus: sive in subsidium vitæ, ob doctrinam alicujus, vel morum honestatem: sive loco Beneficij, quod dimisit, vel simpliciter, vel alterius gratiâ, vel permutavit, vel quo cessit litis finiendæ causâ, appellatione pensionis suprâ definitæ comprehenduntur; quia propriè dicta Beneficia non sunt, cum non conferantur in titulum perpetuum, licet in multis cum Beneficiis conveniant, si sint pensiones Clericales, & non merè Laicæ, ut ex more dicendis patebit, *Azor. cit. q. 1. & q. 5. Laym. cit. loc.*

VIII. Quæritur secundò, quotuplex sit pensio? Resp. duplex, Laica seu temporalis, & Clericalis seu spiritualis. Laica dicitur, quæ datur ob ministerium temporale, vel aliam causam temporalem, & Laico etiam conferri potest, v. g. Oeconomo Ecclesiæ, Cantori, Aedituo, vel etiam Ecclesiæ defensori aut Patrono. Pensio verò Clericalis, seu Ecclesiastica dicitur, quæ solis Clericis competere potest. Ea rursus duplex est, una simpliciter spiritualis; quia datur Clerico ob ministerium spirituale, v. g. Coadiutori Episcopi, vel Concionatori, vel Vicario, aut Cooperatori Parochi. Altera est media sive mixta, quæ fundatur quidem in statu Clericali, adeoque non nisi Clericis dari potest: non tamen propter spirituale ministerium confertur: sed ob aliam causam, cujusmodi est ea, quæ datur Clerico pauperi, vel Parocho senii in necessariam sustentationem; vel quæ datur ei, qui Beneficium alteri resignavit, reservatâ sibi, cum auctoritate Episcopi, pensio: vel ei, qui Beneficium suum cum altero teniore permutavit, vel denique ei, qui lite Beneficiariâ cedit, *Less. c. l. n. 202. Azor. cit. q. 5. Laym. c. l. num. 2.*

Porro inter pensionem Ecclesiasticam, & Laicalem magnum est discrimen: hæc enim nihil ferè commune habet cum Beneficio Ecclesiastico, cum non requirat statum Clericalem, nec officium spirituale, si sit simpliciter spiritualis, idcirco est jus spirituale, vel potius spirituali annexum, & eisdem ferè modis, quibus Beneficium amittitur: imò etiam annexam habet obligationem recitandi Officium B. V. ex Constitutione Pij V. *Laym. c. l.* quamvis ea constitutio non ubique sit recepta, teste *Lessio, cit. loc. num. 208.*

IX. Quæritur tertio, quis possit pensionem imponere Beneficijs? Resp. primò, potestas imponendi pensiones ob justam causam absolutè competit S. Pontifici, quippe qui plenissimam habet in Beneficiis disponendi potestatem, *c. 2. de præb. in 6.* Dixi, ob justam causam, quia si sine justa causa imponatur pensio etiam à Papa, ea saltem illicite obri-

Ec

tur,

tur, adeoque in conscientia retineri non potest; cum Papa non sit absolutus dominus Beneficiorum, neque fructuum illorum; sed solum Administrator & Dispensator, ut docet *Less.* cit. c. 34. num. 204. *Vasq.* tract. de Benef. c. 2. §. 3. dub. 11. n. 50. *Garc.* p. 1. c. 5. n. 277. & alij communiter, quamvis talis impositio sine causa facta sit valida, *Azor.* cit. c. 1. q. 8. & *Garc.* n. 275. Porro plures causae iustae, ob quas imponi potest pensio, supra sunt allatae, & generatim loquendo debet esse causa necessitatis, vel concernens utilitatem Ecclesiae, ut mox dicetur.

X. Resp. secundo, etsi ordinariè loquendo, Episcopus non possit pensionem imporre ipsi Beneficiis, quia hæc sine diminutione conferri debent: idque stylus Curiae Romanae confirmat, per quem constitutio pensionum reservatur S. Pontifici, teste *Lessio* c. l. n. 206. In causis tamen specialibus, ex iusta & necessaria causa, vel evidentem Ecclesiae utilitatem concernente, adhuc hodie talis potestas Episcopo competit. Et in primis quidem Episcopus potest imponere pensionem Beneficiis, non in perpetuum, nec cum facultate transferendi ad alterum: sed duraturam ad vitam gravati Beneficiarii, cum quo & pensio extinguitur, ut ex receptissima sententia Dd. tradit *Fagnan.* in c. Nisi; 21. de Præbend. n. 28. & seqq. ubi Papa declarat, potuisse decerni, ob bonum pacis & concordiae, ut unus ex duobus electis ad eandem dignitatem, habeat dignitatem, & alter annexam pensionem ex redditibus illius solvendam, ita tamen, ut talis pensio non debeat solvi, nisi dum vivit Beneficiarius gravatus; quia per talem etiam pensionem personalem, seu ad vitam tantum eam solventis non dividitur Beneficium. An autem Episcopus possit imponere pensionem Beneficio ad vitam pensionarii, id est, ejus, cui pensio solvitur, ita tamen, ut post mortem Beneficiarii transeat ad Successorem illius in Beneficio, quamdiu pensionarius vivit, major est difficultas? Affirmativam tenent *Suar.* l. 4. de Simonia c. 5. n. 18. *Laym.* l. 4. tract. 2. c. 18. nu. 3. *Garc.* p. 1. de Benef. c. 5. n. 295. & seqq. & n. 333. videlicet, quod Episcopus ex causa iusta & necessaria, vel utilitatem Ecclesiae concernente, possit pensiones imponere Beneficiis ad vitam pensionarii, & quæ transeat ad Successorem in Beneficio. Quamvis *Garc.* c. l. n. 334. excipiat, quod Episcopus ex causa pacis & concordiae, ut à lite recedatur, non possit imponere pensionem, quæ transeat ad Successorem in Beneficio: sed solum quæ duret ad vitam Beneficiarii onerati, & cum illo extinguatur, arg. c. Nisi; 21. de præbend. ubi hæc ratio datur, quia cum agatur de jure personali, non potest obligari Successor in Beneficio, quippe de cuius utilitate non agitur, de quo infra: Porro sententia affirmativa probatur ex c. De cetero; 5. de transact. ubi dicitur, quod census vel pensio imposita ex causa transactionis, sine consensu Episcopi, non excedat vitam ejus, qui pensionem solvit: ergo per sensum contrarium, cum consensu Episcopi, potest excedere vitam Beneficiarii solventis, adeoque ipsi Beneficio imponi pensio, quæ transeat ad Successorem. Unde *Gl. fin. ibidem* ait, talem compositionem esse personalem, nec transire ad Successorem illius; qui solvit, nisi facta fuerit auctoritate Episcopi, & *Abb.* ibid. num. 2. Concordat c. 3. de collus. derogend. ubi aperte supponitur, per viam transactionis, quæ arbitrio Episcopi fieri so-

let, posse ita imponi, ut pensionario sit solvenda, etiam amf Beneficiarius, qui solvit, sit mortuus, ut notat *Suar.* c. l. Nec obstat cit. c. Nisi essent; de præb. quia ibi non fuerat pensio imposita auctoritate Episcopi: sed coram Judicibus arbitris aut Delegatis, etiam à Papa, qui non possunt, sine consensu Episcopi, imponere censum vel pensionem Beneficiario, ita, ut excedat vitam illius; quia per hoc præjudicium fieret juri Episcopi, qui non possit Beneficium alteri conferre, sine diminutione fructuum, *Suar.* c. l. & *Laym.*

Contrariam tamen, & negativam sententiam tenet *Azor.* p. 2. l. 8. c. 6. q. 1. *Santh.* l. 7. mor. c. 29. n. 99. & novissime fuscè probat *Fagnan.* in cit. c. Nisi essent, de præbend. n. 40. & pluribus seqq. quæ tamen non plus probare videntur, quam quod ordinariè, & regulariter non possit Episcopus ipsis Beneficiis in perpetuum, vel quæ ad Successores in Beneficio transeat, pensionem imponere sine licentiâ Papæ: non autem quod id non possit ex iusta & necessaria causa, vel ob utilitatem Ecclesiae, in quibusdam casibus specialibus, qui ex jure vel consuetudine sufficienter colliguntur, ut supra dictum; & quicquid sit de jure stricto, saltem aliud videtur esse recepta sententia affirmativa, in quibusdam casibus, *Suar.* c. l. ubi ait, quod usus videtur ita declarasse jura supra allata.

XI. Ceterum prædictis addendum primò, quod non possit Episcopus resignanti coram ipso Beneficio in favorem alterius, reservare, seu assignare pensionem solvendam ex Beneficio illo; quia nec potest talem resignationem admittere, sed solus Papa, *Suar.* lib. 4. c. 33. n. 3. *Garc.* c. l. n. 340. & 341. *Laym.* c. l. Secundò, Episcopus non potest conferre Beneficium, cum pacto seu conditione solvendi pensionem, hoc enim Simoniacum est, juxta cit. c. Nisi; 21. ibi: non quidem ex pactione partium, de præb. sive conveniatur, ut pensio solvatur ipsi Episcopo, sive alteri, cit. c. Nisi; *Fagnan.* ibid. n. 18. & 19.

XII. Queritur quartò. Quinam pensiones obtinere possint? Resp. etsi pensio temporalis Laico concedi possit, non tamen Ecclesiastica; hæc enim non nisi Clerico, saltem primà tonsurâ initiato, constitui potest; cum sit jus fundatum in statu Clericali, imò ex Constitutione Pij V. etiam officinm spirituale annexum habet, ut supr. dictum, *Less.* c. l. n. 203. *Azor.* cit. l. 8. c. 7. q. 3. *Garc.* cit. c. 5. n. 10. quin etiam talis pensionarius habitum, & tonsuram Clericalem ferre debet, saltem si pensio excedat summam 60. Ducatorum auri de Camera, juxta *Constitut.* 3. Sixti V. apud *Garc.* c. l. n. 12. Secundò, non potest pensio Ecclesiastica concedi infanti, qui scilicet est infra septennium; quia hæc ætas requiritur ad primam tonsuram, & ad simplex Beneficium jure antiquo, *Azor.* c. l. q. 1. *Garc.* c. l. n. 177. Verum jure novo Concilij Tridentini nullus potest obtinere Beneficium ante annum XIV. ita nec pensionem Ecclesiasticam, *Garc.* c. l. num. 129. Tertiò, universim loquendo, qui non est capax Beneficij, non est etiam capax pensionis Ecclesiasticæ, saltem secundum stylum Curiae, qui est servandus, *Garc.* c. l. n. 121. Et hinc sicut excommunicato, suspensio, interdicto, irregulari non potest conferri Beneficium, ita nec pensio, *Azor.* l. 8. c. 7. q. 2. *Garc.* c. l. n. 125. 130. & 135. nec spurio, seu illegitimo, *Azor.* cit. c. 7. q. 6. *Garc.* cit. c. 5. num. 119. Item sicut Religiosus est incapax Beneficij secularis, ita

ita & pensionis detracta ex Beneficio seculari, sine dispensatione Papæ, *Azor. c. l. q. 11. Garc. c. l. n. 139.* Adde, quod si incapax sit absolute & generaliter dispensatus ad Beneficium obtinendum, censetur etiam dispensatus ad pensionem; nam inhabilitas ad pensionem fundatur in habilitate ad Beneficium, hac igitur sublata per dispensationem etiam censetur sublata altera, quia pensio succedit loco Beneficij, *Garc. c. l. n. 150.* Secus est in dispensato specialiter tantum ad certum Beneficium, *Garc. c. l. n. 151.*

XIII. Quæritur quintò, in quibus Beneficiis pensiones constitui possint, & in qua quantitate? Resp. primò, etsi omnibus Beneficiis curatis, & non curatis imponi possit pensio, saltem à S. Pontifice: tamen Concilium Tridentinum *sess. 24. c. 13. de reform.* statuit, ut in posterum omnes Cathedralis Ecclesiæ, quatum redditus summam mille Ducatorum, & Parochiales, quæ summam centum Ducatorum, secundum verum annum valorem, non excedunt, nullis pensionibus aut reservationibus fructuum graventur: idque ipse usus observat, ne Parochialis Ecclesiæ Rector plus, quam æquum est, oneretur: In Beneficiis verò simplicibus nulla pensio imponi solet, nisi redditus annui Beneficij 24. Ducatorum summam excedant. Item si Beneficium, quod resignatur, est Canonicatus aut Dignitas, non solet onerari pensionem, nisi redditus ejus centum Ducatorum quantitatem excedant, *Azor. p. 2. l. 8. c. 8. q. 7. in fine.*

XIV. Resp. secundò pensio, quæ imponitur Beneficiis, debet esse moderata, ut tantum remaneat Beneficiario, præsertim Ecclesiæ Rectori, seu Parocho, ut commode se sustentare: officium misericordie erga pauperes, & hospitalitatis erga peregrinos exercere: jura item Episcopalia solvere, & alia onera ipsi incumbenti præstare possit, juxta *c. De Monachis. l. 2. de præb.* aliàs pensio imposita ad debitam quantitatem reducenda est, *Less. cit. c. 34. num. 206. Azor. cit. c. 8. q. 5. Laym. cit. c. 18. n. 6. Garc. cit. c. 5. n. 366. & seq.* Est autem ferme consuetum, ut nomine pensionis tertia pars reddituum ex Beneficio extrahatur, ita, ut si pensio tertiam partem non excedat, juxta censetur, *Azor. c. l. q. 5. & Laym. Verum in Beneficiis simplicibus hodie de stylo Curie regulariter imponi pensionem usque ad medietatem fructuum, tradit Parisius l. 6. de resign. Benef. q. 2. n. 26. Garc. c. l. n. 371.* Porro non censetur pensio imposita super redditibus incertis, vel distributionibus quotidianis, nisi id exprimitur, etiam si adjecta sit clausula generalis, per quam pensio imponitur super redditibus, fructibus & proventibus universis; quia hæc distributiones, & redditus incerti non sunt fructus Beneficij, sed stipendium & merces laboris, ideoque sub generali nomine fructuum, & reddituum non comprehenduntur, nisi aliunde ex subjecta materia, vel stylo Curie contrarium constaret, *Azor. cit. c. 8. q. 17. Garc. cit. c. 5. n. 379 & seq. & n. 388. & seq.*

XV. Quæritur sextò, An ad pensionem imponendam Beneficio requiratur consensus Beneficiarii, vel Patroni, si Beneficium sit Patronatum? Resp. primò, requiritur consensus Beneficiarii, alioquin invalida est constitutio pensionis, siue fiat ab Episcopo, siue à Papa, ut docet *Azor. cit. c. 8. q. 6. Garc. cit. c. 5. n. 320.* Nam etsi Papa possit imponere pensionem, etiam sine consensu Rectoris Beneficij,

non tamen id facere solet, ut constat ex *Reg. 43. Cancellaria Apostolica apud Cochier*, ubi habetur, quod Litteræ resignationis, vel assignationis, etiam mortis proprio, cujusvis pensionis annuæ, super alicujus Beneficij fructibus expediri non possunt, nisi de consensu illius, qui dictam pensionem persolvere tunc debet: ergo multò minus Episcopus poterit pensionem imponere, sine consensu Beneficiarii; cum non possit derogare Constitutioni S. Pontificis. Imò probabilius est, quod etiam Beneficio vacanti non possit imponi pensio Ecclesiastica, nisi constitutur defensor aliquis, qui loco Beneficiarii in pensionem consentiat, ut docet *Azor. cit. q. 6. Pádo cit. disput. 1. pun. 11. §. 5. num. 2.* Ratio est, tum quia etiam constitutio pensionis Ecclesiasticæ non sit propriè alienatio, est tamen quasi alienatio, ejusque naturam imitatur, ideoque ad eam defensor requiritur, sicut ad alienationem rerum Ecclesiæ, eà vacante: tum quia *cit. Reg. Cancellaria* non distinguit, num pensio imponatur Beneficio vacanti, vel non vacanti.

XVI. Resp. secundò, ad imponendam pensionem Beneficio patronato non requiritur necessariò consensus Patroni: sed solum ex honestate, spectato jure communi, & seculo speciali privilegio, aut consuetudine, *Abb. in c. unic. n. 20. h. t. Azor. cit. c. 8. q. 1. Less. c. l. n. 207. Laym. cit. c. 18. n. 4.* Ratio est, tum quia nullo jure cavetur, requiri ad hoc consensum Patroni: tum quia per hoc nullum sit præjudicium Patrono, non enim confertur Beneficium sine consensu ejus; sed postquam collatum est ei, quem præsentavit, pensio sine ejusdem consensu alteri reservatur ab Episcopo, non in perpetuum; sed tantum ad vitam pensionarij, adeoque nihil Patroni juri derogatur, cum ipse fructus ex Beneficio percipere non possit, nisi in necessitate, quæ hic supponitur abesse: dummodò tamen pensio imposita sit moderata, & non nimis onerosa: alioquin Patronus petere potest, ut extinguatur, vel ad debitam quantitatem redigatur, ut notat *Azor. c. l. q. 1. & 2.* Aliud verò est, in permutatione, resignatione facta in favorem alterius, & in unione Beneficiorum: in his enim ordinariè requiritur consensus Patroni, quia per illas suo jure præsentandi privatur Patronus, *Less. c. l. n. 207.* monet tamen *Laym. c. l. n. 4.* consultum esse, ut consensus Patroni prius requiratur, nam si Patronus sine justa causa consentire nolit, poterit Episcopus nihilominus pensionem imponere.

Ceterum in Litteris pensionis constitutæ à Papa fieri debet mentio de jure, quod in Beneficio habet Patronus, si sit Laicus, cui jus Patronatus competit ex fundatione, ædificatione, vel dotatione Ecclesiæ; alioquin litteræ erunt subreptitiæ; quia tacetur aliquid, quod si expressum fuisset, difficilius impetrata fuisset pensio, non enim solet Papa faciliè derogare juri Patronatus Laicorum. Aliud est, si Patronus sit Ecclesiasticus, vel etiam Laicus jus Patronatus habens ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio, tunc enim non est necesse facere mentionem, quia faciliùs onerat Papa talia Beneficia Patronatæ, *Azor. cit. c. 8. q. 3. Less. n. 107.*

XVII. Præterea in impetratione pensionis fieri debet mentio prioris pensionis constitutæ in Beneficio; quia non præsumitur Papam velle duplici onere

onere gravare Ecclesiam, ut ex communi docet *Azor. cit. l. 8. c. 9. q. 3.* Non autem necessarium fieri debet mentio de Beneficiis prius obtentis, nullus enim Textus juris id requirit, licet enim in impetratione Beneficij mentio facienda sit cuiusvis Beneficij obtentis, juxta supra dicta *Tis. de Præbend.* tamen sub nomine Beneficij non comprehenditur pensio in odiosis & penalibus: & sicut in impetratione Beneficij non est opus facere mentionem de pensione obtentis, cum hæc non sit Beneficium Ecclesiasticum, nisi impetretur Titulo paupertatis, *Azor. cit. l. 8. c. 12. q. 14. Garc. cit. c. 5. n. 75.* ita neque vice versâ, in impetratione pensionis fieri debet mentio de Beneficio obtentis, *Palao cit. p. 11. §. 5. num. 5.* An autem etiam exprimendus sit valor pensionis, aliqui affirmant, alij verò negant apud *Garc. c. 6. de quo videri potest, idem n. 9. & pluribus seqq.*

XVIII. Queritur septimo, quando fieri possit designatio seu reservatio pensionis? Resp. fieri posse, tum ante collationem Beneficij, tum etiam postquam collatum est, cum consensu tamen ejus, cui collatum est, quia jus habet in Beneficio, etsi frequentius fieri soleat, cum Beneficium confertur, *Azor. cit. c. 8. q. 4.* monet tamen *Laym. cit. c. 18. nu. 5.* quod Episcopus debeat reservare pensionem, ante collationem Beneficij, si ex tali reservatione pensionis aliqua utilitas in collatorem directè, vel indirectè redundet, alioquin enim, si ipsam reserve in ipsa collatione, requisito consensu Beneficiarii, periculum erit pactionis Simoniacæ, ut patet ex *c. unic. h. t. in fine.* Porro postquam causa reservationis pensionis: seu subtractionis fructuum ex Beneficio alterius cessavit, iterum sine diminutione conferri debent Beneficia, sicut jure communi, & ordinario debent, juxta *c. 6. unic. Laym. cit. loc.*

XIX. Queritur octavo, an pensionarius obligatus sit ad solvendum onera annexa Beneficio? Resp. per se, & spectato Jure communi, pensionarius pro rata pensionis suæ obligatus est contribuere ad subsidium charitativum Episcopo: item ad solvendas collectas, tum ordinarias, tum extraordinarias, quæ ob necessitatem, vel publicam causam à Clericis interdum exiguntur, & alia similia onera, Beneficiis imposita, *Azor. cit. l. 8. c. 9. q. 2. Laym. cit. c. 18. n. 7. Garc. cit. c. 5. n. 171.* Ratio est, quia qui commodum percipit, debet & onus ei annexum perferre, juxta *Reg. 77. in 6.* At verò pensionarius percipit partem aliquam fructuum, sive reddituum ex Beneficio, ergo secundum proportionem, debet etiam subire onera Beneficio imposita, & annexa. Excipitur, nisi assignata sit alicui pensio libera, & exempta ab omnibus hujusmodi oneribus, tunc enim ea solus Titularis, seu Rector Beneficij præstare debet, quo casu ed minor pensio constitui solet, *Azor. c. 1. & Laym. Garc. c. 1. n. 172.*

XX. Queritur nono, an obligatio Beneficiarii solvendi pensionem transeat ad Successorem ejus in Beneficio? Resp. affirmativè, ratio est, tum quia pensio est onus reale impositum fructibus, seu redditibus Beneficij, quod ad Successorem cum suo onere transit: tum quia Successor hoc ipso, quod libere acceptet Beneficium pensionem gravatum, videtur quasi contrahere, & se obligare ad illud onus præstandum, *Azor. cit. c. 8. q. 13. & alij communiter.* Et hinc etiam,

vacante Beneficio, pensio solvenda est ex redditibus illius ab Oeconomo, seu Administratore, quia est onus reale fructibus Beneficij annexum, *Azor. cit. l. 8. c. 12. q. 10. Garc. cit. c. 5. n. 188.* ubi n. seq. addit, quod etiam sequestrato Beneficio, pensio solvenda sit à sequestro.

Extendunt traditam doctrinam nonnulli, ut Successor in Beneficio pensione onerato solvere teneatur etiam pensiones, quas Beneficiarius mortuus, præteritis annis, non solverat, sive eas in utilitatem Ecclesiæ converterit (secus si in utilitatem sui hæredis, tunc enim hic eas solvere debet) sive in usus suos privatos, vel malè illas consumpsit Antecessor: nam pensio est onus reale impositum Beneficio, ut suprà dictum, quod cum illo transit ad possessorem, & licet ad Successorem in Beneficio non pervenerint pensiones præteriti temporis, pervenit tamen ad ipsum Beneficium, quod est obligatum pensionario, cum onere reali, *Azor. cit. c. 8. q. 14.* Verum alij apud eundem censent, hæredem Beneficiarii, si is pensiones præteriti temporis malè consumpsit, vel in privatos suos usus impendit, debere eas solvere, cum Successor in Beneficio nihil perceperit ex fructibus præteritis, quos Antecessor ipsius consumpsit. Denique Rota Romana apud *Garc. c. 1. n. 199* lapsus decidit, Beneficiarium, vel ejus hæredem, pro solutione pensionum præteriti temporis prius conveniendos esse, quam Successorem in Beneficio conveniatur; quia ipsi sunt directè obligati, maxime si fructus aliquos Beneficij retineant, tunc enim actione hypothecariâ conveniri possunt: Successor verò, qui nullos fructus Beneficij adhuc perceperit, solum in subsidium obligatus videtur ad solvendum, idèque non est æquum, ante excussionem Antecessoris, ejusque hæredis illum conveniri. Quamvis plures Dd. relati à *Garcia c. 1.* dixerint, liberum esse pensionario, contra ipsum Antecessorem Beneficij adhuc viventem, vel defuncti hæredem, contra ejus in Beneficio Successorem agere, at ratiùs esse, contra Successorem agere.

Illud magis certum est, factâ excussione Beneficiarii, vel ejus hæredis, pensionarium posse petere solutionem pensionum extantium à Successore in Beneficio; quia ad hunc transit Beneficium cum onere annexo, & consequenter contrahit obligationem pensionis solvendæ: nam licet fructus Beneficij percepti tempore Antecessoris, obligati sint ipso jure pro solutione pensionis: quia verò hi amplius non extant, subrogantur in eorum locum fructus reliquorum sequentium annorum ex eodem Beneficio percepti, *Palao cit. p. 11. §. 6. n. 4.*

XXI. Queritur decimo, quibus modis pensiones extinguantur? Resp. varij sunt modi, quibus illæ extinguantur, prout videre est apud *Azor. cit. l. 8. c. 10.* Primò, obitu pensionarii, quia hæc servitus Beneficio imposita solum ad ejus vitam durat, ex communi apud *Azor. cit. c. 10. in princ.* Secundò, per matrimonium contractum per verba de præsentibus vacant pensiones Ecclesiasticæ, sicut & Beneficia; quia talis pensio loco Beneficij succedit, cui æquiparatur, ejusque naturam imitatur, *Azor. c. 1. q. 1. Garc. cit. c. 5. n. 106. & 2. seqq.* Tertiò, per promotionem ad Episcopatum sicut vacant Beneficia, ita etiam extinguuntur pensiones, nisi fuerit per dispensationem, vel privilegium Pontificium concessum, ne pensione promo-

moti preuentur, quod aliqui etiam extendunt, ad eum, qui promotus est ad Abbatiam, *Azor. c. l. q. 2. Garc. cit. c. 5. n. 110. & 112.* Quarto, per professionem expressam, vel tacitam Religionis, *Azor. c. l. q. 3.* ubi addit, quod sicut ante professionem emissam non vacant Beneficia, ita nec pensio extinguitur, *Garc. c. l. n. 114.* Quinto, si pensionarius miles factus sit, & monitus militiam non deserat, tunc sicut Beneficium, ita & pensionem Ecclesiasticam amittit, quia privilegio Clericorum privatur, *Azor. c. l. q. 4. Barb. lib. 3. Jur. Eccles. c. 1. n. 50.* Sexto, si pensionarius in perpetuum pensionem remisit, etiam absque Papæ consensu, illa extinguitur; quia licet Clericus Beneficium dimittere nequeat, propriâ auctoritate, sine Superioris consensu, potest tamen pensionem: Ratio disparitatis est, quia cum Beneficium dimittitur, vacat, quod cedere potest in damnum Ecclesiæ: at verò cum pensio dimittitur, non vacat: sed extinguitur, quod Beneficio & Ecclesiæ potius prodest, quam nocet, quia Beneficium liberatur ab onere & servitute, quâ tenebatur. Deinde cum pensio constituatur in commodum pensionarij, potest is suo commodo & juri renunciare, *Azor. cit. c. 10. q. 6.* Septimò, si pensionarius obtineat Beneficium, in quo fuerat ei pensio reservata, tunc cessat jus percipiendi fructus ex alieno Beneficio, in quo jure sita est pensio, sicut cessat

ususfructus acquisitâ rei proprietate. Hoc autem procedit solum, si jure obtineat Beneficium, in quo sita est pensio ipsi assignata, tunc enim pensio omnino extinguitur, ita, ut si postea Beneficium illud dimittat, pensio semel extincta, non reviviscat, nisi per Superiorem denuò conferatur. Si verò pensionarius Beneficium, in quo sita est pensio, obtinuit solum de facto, non de jure, ideoque illud dimittere cogatur, quia alius, lite ei intentatâ, illud obtinuit, & quasi evicit, tunc potest pensionem exigere ex Beneficio illo ab eo Beneficiario, uti prius exigebat; quia pensio interea tantum sopita fuit, non extincta, ac proinde etiam Beneficium illud, in quo erat ei pensio reservata, pensionario ablatum fuit, non tamen aufertur ei jus iterum petendi pensionem à Beneficij possessore, sicuti simile jus habet usufructuarius, ut colligitur ex *l. Dominus, ff. de usufruct. Azor. cit. c. 10. q. 7. Palao cit. punct. 11. §. 10. num. 13.* Caterum pensio alicui reservata in Beneficio non statim extinguitur per affectationem alterius Beneficij, quia pensio simul cum Beneficio obtineri potest, cum Canones id non prohibeant, neque enim pensio est Beneficium Ecclesiasticum, *Azor. c. l. q. 8.* Plures quæstiones de pensionibus Ecclesiasticis videri possunt apud *Azor. p. 2. lib. 8. c. 5.* & pluribus seqq.

TITVLVS XIII.

DE REBUS ECCLESIAE ALIENANDIS, VEL NON.

Dictum est Titulis præcedentibus, num alienatio rerum Ecclesiasticarum fieri possit à Capitulo, Sede vacante, & an à Prælato, cum consensu Capituli, vel sine consensu illius: idcirco nunc subjicitur hic Titulus, in quo universim & exactius tractatur de prohibita rerum alienatione. Extat hic Titulus etiam in Sexto, Clementinis, & Extravagantibus communibus.

SECTIO I.

DE RERUM ECCLESIASTICARUM alienatione, & rebus, quæ alienari possunt.

§. I.

Quanam alienatio rerum Ecclesiasticarum Jure Canonico sit prohibita, & quæ hîc intelligantur nomine Ecclesiæ?

I.

Remittendum in primis, quod nomen alienationis in Jure dupliciter accipitur, ut notat *Molin. tract. 2. de Justit. dis. 465.* & *Azor. p. 2. Institut. lib. 9. cap. 1. q. 2.* Primò, stricte pro eo tantum actu, per quem dominium directum rei traditur in alterum

transfertur, cujusmodi est venditio, donatio, permutatio, &c. ut constat ex *l. 1. C. de fund. dotal. & ex l. Alienum, §. 1. in princ. ff. de V. S.* ubi dicitur, alienatum non proprie dicitur, quod adhuc in dominio venditoris manet: & ex *l. 1. C. de jure emphyteut.* ubi dicitur, contractum emphyteuticum alienationis nomine non contineri, quia ut *Gl. ibid. air. P. Alienationis*, dominium directum rei emphyteuticæ remanet penes dominum, cum tamen alienatio sit actus, per quem dominium in alterum transfertur. Secundò, sumitur alienatio latissime, pro omni eo actu, per quem dominium directum, vel etiam utile tantum, retento directo, aut aliud jus in re transfertur, ac proinde qui sic alienare prohibetur rem aliquam, eam nec in feudum concedere potest, nec in emphyteusim, neque locare ad longum tempus, neque etiam tradere in pignus, aut hypothecam, saltem specialem; quia res ita obligata obnoxia manet alienationis periculo, cum per pignus facile perveniri possit ad alienationem, ut inde satisfaciat creditor, si aliud non sit aut superpet, unde debitum solvatur. Imò neque servitutem, sive realem, sive etiam personalem, videlicet usumfructum, constituere quis potest in re alienari prohibita, prout

Ee 3

hæc